

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečni naročnina 6.— lir, za inozemstvo 15.20 Lir

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima

UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:

Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Napadi na Malto se intenzivno nadaljujejo

Vrsta sovražnih letal uničena — Uspešno bombardiranje Tobruka in okolice — Uspehi v Cirenaiki

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 26. aprila naslednje 694. vojno poročilo:

Na cirenaiški fronti so bili sovražni oddelki spričo večje akcije naših izvidniških sil prisiljeni k umiku.

Letalo tipa »Hurricane«, ki je skušalo v nizkem poletu napasti naše prednje postojanke, je sestrelilo protiletalsko topništvo s svojim ognjem. — Baterije protiletalske obrambe Bengazija so sestrelile še eno letalo pri nočnem sovražnem letalskem napadu, ki pa ni imel nikakega uspeha.

Skupine italijanskih in nemških letal so uspešno bombardirale tobruško luko in druga središča sovražnega zaledja in so zažgale mnogo letal na tleh ter v borbi sestrelile letalo tipa »Bristol Blenheim«.

Intenzivno so se nadaljevali letalski na-

padi na letalska in pomorska oporišča na Malto. Vazni objekti so bili učinkovito zadeti. Angleško letalstvo je v spopadih z nemškimi lovci nad otokom izgubilo dve letali tipa »Spitfire«.

Rim, 27. aprila. s. O letalskih napadih na Malto, omenjenih v večeršnjem italijanskem in nemškem vojnem poročilu, se je izvedelo, da so se ti napadi razvijali že od zgodnjih jutranjih ur pa vse do večera. Med vojašnicami in po taboriščih so nastali številni požari. Pogorele so avtomobilske lope, skladišča in razni drugi vojaški objekti. Na zapadnem delu otoka so bombe treščile med utrdbe in skladišča pogojskih sredstev. Na vzhodnem področju pa sta bili izločeni iz borbe dve bateriji protiletalskega topništva.

Velik Hitlerjev govor

Sestanek nemškega državnega zbora — Dva svetova — Borba starih bogatih in revnih mladih narodov — Daljnosežna pooblastila Hitlerju

Berlin, 27. aprila. s. V državnem zboru, ki je bil sklican na izredno sejo, je imel večer popoldne kancelar Hitler velik govor. Državnega poglavarja so povsod sprejeli s silnimi manifestacijami. Že ko se je skozi gosti spalir naroda podal v parlament, je bil deležen nepopisnih ovacij, ki so se tudi pozneje ob njegovem povratku v kancelarsko palačo ponovile. Dvorana je bila bogato okrašena. Na tribuni so se zbrali zastopniki italijanskih invalidov pod vodstvom nacionalnega svetnika Baccarinia in predsednika Fašističnega kulturnega zavoda Felizzi, ves diplomatski zbor, v njegovih vrstah tudi italijanski veleposlanik Dino Alfieri v uniformi milicijskega generala.

Sejo je ob 15. otvoril maršal Göring, ki se je v kratkih besedah spomnil padlih borcev. Sredi silnih ovacij je prišel Hitler nato svoj govor. Naglo je podal pregled politike Velike Britanije v zadnjih 100 letih, pri kateri se je Anglija zmerom opirala na neslogo in na borbo na evropskem kontinentu, tako da si je lahko z najmanjšimi žrtvami ustvarila velik kolonialni imperij. Bilo pa je jasno, da tak imperij ne more trajati večno. Čim bolj so se v Evropi in izven nje konsolidirali drugi narodi, tem bolj je postajala ohranitev ogromnega imperija nemogoča. Zmaga, ki je bila dosežena po prvi svetovni vojni, je bila za Anglijo prava Pirova zmaga. Druga svetovna vojna pa se ne more končati drugače kakor s katastrofo britanskega imperija. Naj se vojna konča kakorkoli, bodo na kraju zavezniški Anglije jačji od nje. Kakor v letu 1914, tako so tudi leta 1939. Zdi se odločno vplivali na to, da je Anglija šla v vojno. Iste sile so v ostalem tudi odločile glede na intervencijo Zedinjenih držav. V borbi na življenje in smrt si sedaj stojijo nasproti židovski kapitalisti v zvezi z razdornim boljševizmom na eni ter zveza mladih in revnih narodov, o katerih usodi lahko odloča še ena sama sila — Hitler. Je poudaril, da govori v imenu te mlade Evrope.

Fašizem je prvi premagal boljševizem

V vojni se odloča borba dveh svetov. Hitler je podrobno govoril o boljševizmu in ga obeležil, da se proglašja za diktaturo proletariata, a je v resnici diktatura židovstva. Na to kažejo tesne vezi med Krimljem in Anglijo. Če se boljševizem ni polastil Evrope, je to zasluga evropskih konstruktivnih sil. Opozoril je, kako se je preprečila boljševizacija Nemčije in Madžarske in kako je Italija zmagała v odločilni bitki. Mišlina in borci Italije pod vodstvom voditelja, ki ga je narodu darovala božja previdnost, so v krvavi borbi uničili boljševizem in postavili na njegovo mesto novo idejo. Zgodovina fašizma, zgodovina te etične borbe, ki ni le odstranila strašno nevarnost, marveč je pridobila za stvar novega reda množice, ki so bile v marksističnem jarmu, gane vsakega človeka. Le spričo zmage fašizma je mogoče govoriti o rešitvi Evrope. Te Hitlerjeve besede so bile sprejete z velikim navdušenjem. Hitler je opozoril tudi na prispevek španije in na ukrepe, ki so bili izdani v drugih državah v borbi proti boljševski nevarnosti.

Vzpodbudni potek dosedanjih bojev

Na vzhodni fronti, je Hitler nato dejal, bo padla odločitev v tej ogromni borbi med narodi. Angliji pri tem ne bodo odločali, posebno pa ne s takimi podvigi kakor je bil oni pri Boulognu, ko se je pešica britanskih vojakov ponoči in v gumastih čolnih ter z zakrinkanimi obrazi pojavila na evropskih tleh, med tem ko so se cele nemške divizije ob belem dnevu in v navadnih gorskih čevljih izkrcale na norveških obalah. Nadvse vzpodbudni so uspehi, ki jih je Os dosegla v Sredozemlju in na Balkanu v dosednji borbi proti Rusiji in v bitki za Atlantik.

Na Atlantiku bodo še nadalje uničevani stotisoči ton sovražnega ladjstva. Prav tako vzpodbudne pa so tudi velike japonske zmage.

Zmaga nad rusko zimo

Hitler je nato podrobneje govoril o kampanji na Vzhodu. Že nad 140 let na Vzhodu ni bilo tako silne in ostre zime kakor tokrat. V nekaj dneh je temperatura padla od nič na 47 in več pod ničlo. Silen mraz se je pojavil štiri tedne prej, kakor je bilo predvideno, tako da so se morale operacije prekiniti. Spričo tega ni bilo mogoče obdržati nekaj prednjih postojank in je bilo treba popraviti frontno črto ter jo konsolidirati. Lahko vam povem, da je bilo izredno težko dovršiti te operacije. Nastopili so trenutki, ko je kazalo, da bodo ljudje in stroji paralizirani. Tedaj sem smatral za svojo vojaško dolžnost, da vem svoje ime na usodo vojske. Najtežje je bil problem oskrbe. Ne motorna vozila, ne železniški stroji, ne ljudje niso bili pripravljeni in opremljeni za tako nizke temperature. Opozoriti vas moram, da je temperatura v času nesrečnega Napoleonevega pohoda v letu 1812 dosegla povprečno 25 stopinj pod ničlo, v pretekli zimi pa je pomehod padla na 53 stopinj.

Delež italijanskih Oboroženih Sil

Hitler je pri tem poudaril, da so predvsem oddelki nemške pehote sijajno opravili svojo dolžnost. Z obudovanja vrednim pogumom so se borili tudi zaščitni oddelki SS in policijske divizije. Izrazil je priznanje tudi zavezniškim četam, finskim in španskim na severu, italijanskim, slovaškim, rumunskim in madžarskim na jugu. Med silnimi ovacijami je Hitler obeležil delež italijanskih vojakov v tej vojni in je izjavil, da so se divizije fašistične Italije kljub hudemu mrazu, ki je bil zanje še posebno oster, odbile vse sovjetske napade. Poveljeval je tudi prispevek italijanskih lovskih aparatov, ki so sovražniku prizadejali ogromne izgube.

Govorec o samozatajevanju in pogumu nemških vojakov in njihovih poveljnikov je Hitler izjavil, da mu je bilo treba le v redkih primerih intervenirati, in sicer le v takih primerih, ko so živi popustili, tako da je moral sprejeti neizbežne odločitve, to pa na osnovi najvišje pravice, ki mu jo daje volja naroda. Zadnja zima, je dejal, pa nas je nekaj naučila. Poskrbel sem, da se ne bo nikoli več ponovilo, kar se je tokrat zgodilo. V prihodnji zimi bomo sposobni načeti in rešiti vse probleme. Fronta bo bolj opremljena in vsi ukrepi bodo izdani ob pravem času tudi za primer, da bi se strašni mraz ponovil.

Dolžnost gre pred pravico

Pričakujem pa pri tem — je nadaljeval Hitler, — da mi narod prizna pravico, da nemudno interveniram, kadarkoli bo šlo za njegovo lastno eksistenco in za izdajam po svoji lastni sodbi vse potrebne ukrepe. Pravice, ki jih dajejo zakoni, se morajo danes opustiti. Sedaj obstajajo samo dolžnosti. Zato zahtevam od državnega zbora, da mi podeli potrebno oblast in da me pooblasti, da postopam tako, da bom izločil vse morebitne negativne elemente. Med mnogimi milijoni dobrih državljanov je le malo takih, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, toda tudi teh izjem ni mogoče tolerirati. Hitler je nadalje naglasil, da bo morala tudi sodna oblast v državi služiti izključno le narodu in ne narobe.

Angležem bo vrnjen udarec za udarcom

Prišel bo dan, ko se bo vzhodna fronta spet premaknila in tedaj bo zgodovina sodila, kdo je prav za prav zmagal v zadnji zimski borbi. Angleška propaganda pa v zadnjem času razpiša z grožnjami o velikih operacijah proti Nemčiji. Toda nas ne plašijo ne Angleži ne Američani. Če bodo Angleži terorizirali civilno prebivalstvo v Nemčiji, naj se spomnijo, kako sem poleti leta 1940 štiri mesece čakal, da bi angleške letalske sile prenehale ponoči napadati nemška mesta in kako sem potem odgovoril. Tudi moja sedanja potrpežljivost ni neskončna. Angležem bom vrnil udarec za udarec.

Proti koncu svojega govora je Hitler naglasil, da lahko nemški narod z največjim zaupanjem gleda v bodočnost. Boljševiški ponos bo porušen, kar pa se tiče Anglije, ji bodo podmornice prizadale vedno hujše udarce. Podmorniška vojna bo triumfalna. Od meseca do meseca narasča število naših podmornic in že sedaj jih je mnogo več kakor jih je bilo največ v zadnji svetovni vojni. Italijansko-nemško sodelovanje na Sredozemskem morju se bo nadaljevalo z vedno večjim uspehom. Isto se lahko reče, kar se tiče sodelovanja z Japonsko in drugimi zavezniki na raznih bojiščih.

Mi Nemci lahko v tej borbi za obstanek in propast samo kaj pridobimo, kajti poraz v tej vojni bi bil brez nadaljnjega naš konca. Bolje kakor nemški vojak in vojaški zavezniški narodov nihče ne ve, kakšna je v resnici boljševiška človeška svoboda, kakšen je v resnici delavski in kmečki raj. Anglija pa ne bo mogla ničesar pridobiti v tej vojni, marveč jo bo izgubila.

V tej veliki vojni bo zmagała resnica in resnica je na naši strani. Ob koncu je Hitler izrazil željo, da bi živel vsaj toliko časa, kolikor ga je potrebno, da se doseže zmaga.

Pooblastila

Hitlerjev govor je bil mnogokrat prekinjen z velikimi aplavzi. Ob koncu jih ni hotelo biti ne konca ne kraja. Vsi člani državnega zbora so se dvignili in so dolgo vzklicali državnemu poglavarju, kakor tudi zmagovitim oboroženim silam.

Nato je Göring v kratkem zaključnem govoru obeležil zgodovinski pomen seje. Naglasil je, da je bila v pretekli zimi prestana huda nevarnost. To je spoznal tudi narod, toda nevarnost se je odstranila spričo njegovega zaupanja v duha njegovega voditelja. Fronta je vztrajala in sedaj lahko spet preide v napad. To je predvsem zasluha Hitlerja in prav zaradi tega mu je treba priznati oblast, ki jo zahteva. Ni dvoma, da mora imeti Hitler v trenutku ko se nemški narod bori za življenje in smrt pravico, da stori vse, kar je potrebno za

zmago, da je na čelu oboroženih sil, pravosodja in stranke ter da brez ozira na tako zvane pravice od slehernega laika zahteva, da izpolni svojo dolžnost. Ob zaključku je državnemu zboru predlagal, da odobri soglasno vsa zahtevana pooblastila. Državni zbor je to v okviru posebne navdušene manifestacije za Hitlerja tudi storil.

Vladar na seji Akademije sv. Luke

Rim, 27. apr. s. V prisotnosti Vel. Kralja in Cesarja, prosvetnega ministra, predsednika Fašistične korporacijske zbornice, predsednika Senata, podtajnika Stranke in drugih uglednih osebnosti se je večerjal stala Kraljeva akademija sv. Luke. Predsednik je pozdravil Vlada in je nato poročal o delovanju Akademije, ki po odredbi Duceja pravkar pripravila razstavo dalmatinske umetnosti, ki se bo otvorila v prostorih Akademije 28. oktobra. Akademik Gray je poročal o italijanski umetnosti v Dalmaciji. Opozoril je na prispevek dalmatinskih umetnikov k italijanski umetnosti, zlasti v 15. stoletju. Predavanje Ekse. Graya je bilo sprejeto z velikim aplavzom. Vladar je nato zapustil Akademijo. Pri tem so ga vsi prisotni vdano pozdravili. Pred Akademijo pa je Vlada vrnila množico ljudi priredila tople manifestacije.

Duce za družine padlih letalcev

Rim, 27. apr. s. Duce je dal ministru za letalstvo na razpolago 200.000 lir, in sicer 230.000 lir, ki so se zbrale od druge izdaje njegove knjige »Govorim z Brunom«, in 60.000 lir, ki jih je prejel na osnovi avtorskih pravic v zvezi s to knjigo. Duce je odredil, da se vsi denar porabi za družine padlih in ranjenih letalcev.

General Cavallero v Zagrebu

Zagreb, 27. aprila. s. Večera je načelnik glavnega stana Italijanskih Oboroženih Sil Eks. Cavallero po enodnevnem bivanju zapustil Zagreb in se odpeljal nazaj v Rim. Skupno z njim je opotoval tudi poveljnik II. armije general Roatta. General Cavallero je bil v Zagrebu deležen toplih manifestacij. Imel je priscen razgovor s Poglavitnikom in se je nato razgovarjal tudi z maršalom Kvaternikom. Pred odhodom je prisostvoval zborovanju fašistov v proslavo 21. aprila.

Na postaji so ga pozdravili odpravnik poslov italijanskega poslanstva, načelnik vojaške misije na Hrvaškem, generalni konzul, tajnik fašistične organizacije in drugi zastopniki italijanskih oblasti, nadalje maršal Kvaternik, najvišji zastopniki hrvaških oboroženih sil, zunanji minister, generalni tajnik ustaškega pokreta in druge osebnosti. K slovesu sta prišla tudi odpravnik poslov nemškega poslanstva general Gleise von Horstenau in več višjih nemških častnikov.

Madžarska bo vztrajala do končne zmage

Kolozvar, 27. aprila. s. Predsednik vlade Pally, ki je zadnje dni obiskal glavna mesta Transilvanije, se je večerjal mudil v Kolozvaru, kjer je na velikem zborovanju tudi govoril. Opozoril je na pričetek velikih javnih del. Pohvalil je patriotsko razpoloženje prebivalstva in nazadnje izjavil, da so se združile vse sile naroda v borbi proti boljševizmu. Madžarska bo nadaljevala vojno ob strani Nemčije in Italije dokler ne bo dosežena končna zmaga.

V Ameriki potopljene sovražne ladje

Lizbona, 27. aprila. s. Iz Mexica poročajo, da je neka podmornica med Kubo in Florido potopila 7.000-tonsko petrolejsko ladjo »Camaupilla«, ki je bila do vrha natorvorena s petrolejem.

Rim, 27. aprila. s. Angleška polslužbena agencija je objavila, da se patrolna ladja »Stella Capella« ni vrnila na svoje oporišče, v času, kakor je bilo določeno, in da jo je treba zaradi tega smatrati za izgubljeno.

Buenos Aires, 27. aprila. s. Iz Venezuele poročajo, da je bila med otokoma Trinidad in Aruba potopljena 12.000-tonska ladja »Henry Reidman«, ki je plula pod panamsko zastavo. Kapetan in 15 članov posadke se je rešilo v Cumano. Ostalih 29 članov je utonilo.

Francoski protest v Washingtonu

Vichy, 27. aprila. s. Francoska vlada je dala svojemu poslaniku v Washingtonu potrebna navodila, da protestira pri ameriški vladi zaradi izkrcanja ameriških čet na Novi Kaledoniji.

Nemško vojno poročilo

Uspešne letalske akcije na vseh bojiščih — Povračilno bombardiranje angleškega mesta

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. aprila s. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je večer popoldne objavilo naslednje službeno vojno poročilo:

Na vzhodni fronti so udarni oddelki izvršili več uspešnih lokalnih napadov in operacij. Osamljeni sovražni napadi so se izjalovili.

Bojna letala so podnevi bombardirala vojaške naprave v Petrogradu in ob kavkaski obali. Na Laponskem so nemške in finske čete odbile močne napade sovražnika ter so mu prizadejale hude izgube.

V času od 11. do 25. aprila so Sovjeti izgubili 312 aparatov. Od teh je bilo 214 sestreljenih v letalskih spopadih, 35 pa jih je sestrelila protiletalska obramba. Ostala letala so bila uničena na letališčih. V istem času so nemške letalske sile na vzhodni fronti izgubile 36 aparatov.

V Severni Afriki so nemške in italijanske čete odbile britanske izvidniške oddelke. Uspešno so bile bombardirane pristanske naprave v Tobruku. Nemški lovci, ki so spremljali bombnike, so sestrelili 8 angleških aparatov.

Nemški bombniki so v pretekli noči bombardirali britansko letališče ob Sueškem kanalu. Ves dan so se v zaporednih valovih ponavljali silni napadi na vojašnice in taborišča na Malto.

Lažji nemški bombniki so v bližini otoka Wigha večerj potopili tri britanske torvorne parnike s skupno 10.000 tonami.

Angleški bombniki so večerj v močnem spremstvu lovcev skušali napasti obalo za-

sedenega ozemlja, a so se morali spopasti z nemškimi lovci. V hudih borbah in po prizadevanju protiletalske obrambe je sovražnik izgubil 19 aparatov.

V svrhu nadaljnje represalije proti britanskim letalskim napadom na obljubene okraje nemških mest so jake skupine bojnih letal v pretekli noči z velikim razdornim učinkom in deloma tudi v nizkih poletih bombardirale mesto Bath v Južni Angliji. Nadalje so bili ponoči napadeni tudi vojaški objekti ob vzhodni obali Skotske.

Angleški bombniki so v noči na 26. aprila znova napadli mesto Rostock. Odvrgli so svoje bombe izključno na stanovanjske okraje starega mesta. Med civilnim prebivalstvom je bilo mnogo žrtev. Razdejani so bili dragoceni spomeniki in dobrodelni zavodi. Angleška letala so bila na motilnih poletih nad južno Nemčijo in protektoratom. Nemški lovci so sestrelili 9 izmed angleških bombnikov.

Poročnik Geisshardt je dosegel večerj na vzhodni fronti svojo 47. letalsko zmago. Sestrelil je nadaljnjih 8 sovražnih letal.

Berlin, 27. aprila. s. Po vesteh iz vojaškega vira so Sovjeti izgubili predvečerj skupno 40 aparatov. 37 je bilo sestreljenih v letalskih spopadih, tri pa je spravila na tla protiletalska obramba. Na zapadni fronti in na Sredozemlju so Angleži izgubili 42 aparatov. Od teh je bilo 33 sestreljenih v letalskih spopadih, 4 je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostala pa so bila uničena na letališčih na Malto.

Tajnik Stranke o potrebah sedanjega časa

Obisk v Bologni — Velike manifestacije za Duceja — Prisega tekmovalcev dela — Mussolinijeva mladina

Bologna, 27. aprila. s. Večera se je mučil v Bologni Tajnik Stranke. Prisostvoval je zaprejši udeležencev delovnih tekem v XX. fašističnem letu. Po vsem mestu mu je bil ob priliki njegovega obiska prirejen nadvse priscen sprejem in njegov obisk je dal povod za silne manifestacije za Duceja. Najprej je bil v Fašističnem domu, kjer so ga sprejeli prvaki Stranke in zastopniki mestnih oblasti. V dvorani doma je bil sestanek fašističnih prvakov, na katerem je najprej poročal Pokrajinski tajnik o delovanju Pokrajinske fašistične zveze. Tajnik Stranke se je v svojem govoru spomnil padlih pripadnikov X. milicijske legije, nato pa govoril o podporni akciji stranke, ki je še posebej pomena v sedanjem času. Akcija se razvija povsem v smislu Ducejevega ukaza, da je treba delati med narodom. Ta ukaz je prav sedaj nadvse kategoričen. Vse je treba podrediti potrebam sedanjega časa, na katere je vezana vsa sreča domovine.

Tajnik Stranke je nato dal potrebna navodila glede nadaljnje podporne akcije, kakor tudi glede nadaljnje propagande. Sedanj čas je resen, ker zahteva žrtev in odpovedi, a bogat upanja in gotovosti, da bodo zmagači fašistični ideali pod vodstvom Duceja. Fašistična Italija je pri tem svojem skrajnem naporu zbrana okrog svojega voditelja in preživlja čas v gotovosti, da bo zmaga dosežena. Duh požrtvovalnosti in disciplina sta prežela prve stranke, ki so skupno z narodom v prvi črti, o čemer priča okoliščina, da jih je mnogo izmed njih padlo na bojnem polju.

Ekse. Vidusoni je pohvalil delovanje Fašistične zveze v Bologni in je naglasil, da je narod v tej pokrajini enako kakor vse ostalo prebivalstvo v državi prežet z isto požrtvovalnostjo, ki je navdahnila njegove padle borce, da so žrtvovali življenje za fašistične ideale. Zborovanje je zaključilo z velikimi manifestacijami za Mussolinija. Pred domom so bile Tajniku Stranke prirejene silne ovacije. V spremstvu fašističnih prvakov si je ogledal posamezna delovna tekmovališča in se razgovarjal s posameznimi udeleženci. Nekaj časa je prisostvoval tudi koncertu za ranjence v mestnem gledališču, kjer je bil prav tako navdušeno sprejet.

Popoldne je bil Tajnik v prostorih ženske fašistične organizacije in se je razgovarjal z materami in kmečimi gospodinjami, ki so se tam zbrale. Poverljiva organizacija mu je kratko poročala o dosedanjem delovanju. Pred palačo D'Acursio je zatem prisostvoval zaprejši liktorskih delovnih tekmovalcev, ki so se zbrali na trgu. Okrog njih se je nabrala ogromna množica ljudi. Eden izmed tekmovalcev se je povzpela na tank ter je izrekel besedilo zaprisege. Vsi so se prisegli priključiti. Ekse. Vidusoni pa je imel nato kratek govor, v katerem je dejal:

»Vaša prisega naj vam bo napolnila in vzpodbuda v tekmi in opomin tisočev vaših tovarišev, ki se bore na vseh frontah v tej vojni ter visoko dvigajo tricoloro naše zmage. Baš oni so najčistejši izraz liktorske mladine. Njim gre naša zahvala in naša misel, naša beseda zvestobe in gotovosti. Po 20 letih priprav, discipline in želje, da bi se ponovila dejanja naših prednikov, podaja Mussolinijeva mladina v duhu bratstva s skvadristi in stariji borci dokaz svoje zrelosti na bojiščih, kjer sreča na preliva svojo kri. Premagala je vse ovire in znala bo ob strani starejših borcev prenesti vse preizkušnje. Ta mladina je sedaj ponos revolucije. Tajnik stranke je splošil zbranim tekmovalcem pozdrav Duceja in poudaril, da je fašistična Bologna na svojem mestu tako po svoji zvestobi, kakor o svojem življenjskem ritmu. Na pohodu smo proti zmagi z voljo, ki se ne maje. To je neovržna resnica in vi, Duceja najzvestejši, jo čutite kakor še nikoli. V vzkliku vaše zvestobe je čut gotovosti.

Besede Tajnika Stranke so bile ponovno prekinjene in nazadnje je množica ponovno silno manifestirala za Duceja. Tajnik Stranke se je pozneje razgovarjal s tekmovalci, poklonil se je pred spomenikom padlih in si ogledal dom mater in vojnih vdov. Ob koncu svojega obiska je bil še v domu vseučiliške fašistične organizacije.

Nedostatki v ljubljanskem tramvajskem prometu

Nekaj dobro mišljenih besed, naslovljenih na upravo električne cestne železnice in na občinstvo

Ljubljana, 27. aprila

O našem ljubljanskem tramvaju je bilo že večkrat govora. Tramvajskih problemov nimamo le v Ljubljani, poznaajo jih povsod, kjer vozi tramvaj. Priznati je treba, da je storila tramvajska uprava z upoštevanjem želj občinstva in smotno organizirano tramvajskega prometa v zadnjih letih ogromno dobrega ter koristnega.

Vendar pa so še nekatere stvari, ki bi jih kot vsakdanji tramvajski potnik rad omenil, naprosen tudi po drugih znanjih, naj na zadevo opozorim tramvajsko upravo, o kateri niti najmanj ne dvomim, da bo storila vse, kar je v njeni moči, da se neustojitvi vsaj ublažijo, ako bi se že ne mogli odpraviti. Teh motenj se nam Ljubljancem ni treba sramovati, ker jih imajo tudi drugod. Opozorilo ni treba tolnačiti kot negativno kritiko temveč kot pozitiven nasvet v prid potnikom, čim udobnejši vožnji in tudi tramvajski upravi sami.

V prvi vrsti mi je pri srcu tramvajsko postajališče pri nekdanji mlarni na progi splošna bolnica—Vid oziroma šiška—Vid (rezerva) ter obratno. Tukaj je drugo predzadnje postajališče; tukaj je tisti križišni voz, ki v ljubljanskem prometu na omenjeni progi, kjer nehoti in le po nesrečnem naključju nastajajo motnje, pogosto zadržuje s čakanjem. Tako sem se peljal v nedeljo 19. t. m. popoldan po nujnih opravkih v mesto. Pogledal sem na uro. Razumljiva nervoznost, če se človeku mudi. Najmanj 15 minut smo čakali na tramvaj iz mestne smeri. S tem ne trdim, da se to dogaja redno, pri vsakem križanju. Zlostno in neprijetno pa je, da potnik niti slutiti ne more ob vstopu v tramvaj pri obeh zadnjih postajališčih, kdaj se bo to zgodilo. Znanci so mi pripovedovali, da se zamude na omenjenem postajališču večkrat dogajajo. Zato prosimo tramvajsko upravo, da se za te pojave zanima in da skuša odstraniti vzroke motenj. Da so ti pojavi slučajni, dokazuje predvsem to, da si zamude ne sledijo pri vseh križanjih, ampak le pri nekaterih. Ureditve te zadeve si je težko misliti drugače kakor s precizno, najbolj natančno reguliranim odhajanjem posameznih tramvajskih vozov z Ajdovščine, kjer je sočasno potrebna tudi skladna uravnavna vzporednih rezervnih voženj iz šišenske strani. To uravnavanje se sicer že vrši, vendar pa bodo sledila še nekatera opazanja, ki se nanašajo na rezervne vožnje v smeri šiška—Vid ter obratno.

Drugi pojav na postajališču pri nekdanji mlarni pa je prestopanje iz rezervnih voz v redna vozila, kadar pač naneša, da je redni voz spredaj, rezervni pa zadaj. Težko si je misliti kakšno smotno pravilnost pri tej stvari, ker se to dogaja le v nekaterih primerih, v drugih spet ne. Nikjer ni razvidno, pri katerih tramvajih je prestopanje potrebno. To izvedo potniki navadno v zadnjem hipu. Sicer ni prestopanje na splošno nobeno posebno zlo, ki bi v vseh primerih povzročalo negotovost ali nevoljo. Prestopanje pri nekdanji mlarni pa vzbuja pri prizadetih potnikih raznišljanje. In vsebinska tega raznišljanja bi bila takšna: Druga postaja naprej je namreč že zadnja postaja na tej progi.

NEDELJSKI SPORT

Torino in Roma edina tekmeča za prvo mesto

Venezia in Genova sta včeraj izgubili — V diviziji B ima izgleda na zmago še 6 moštev

Ljubljana, 27. aprila

Včerajšnja nedelja se je po tritedenskem predledu nadaljevala italijanskim nogometno prvenstvu, ki je sedaj stopilo v zaključno, odločilno fazo. V pregledu, ki smo ga podali prejšnji teden, smo naglasili, da so za naslov prvaka sedaj le še štirje resni tekmeči: Torino, Roma, Venezia in Genova. Podroben pregled sporeda, ki je še vsakemu dodeljen do konca, je pokazal, da bi kot najsigurnejši kandidat na papirju bila Venezia. Po včerajšnjem porazu na domačih tleh pa so se njeni izgledi zelo zmanjšali in je verjetno že izločena iz borbe za prvo mesto. Isto velja za Genova, ki bi mogla računati na prvo mesto le, če bi zmagala v vseh tekmah, ki jo še čakajo do konca.

O tekmi v Veneziji pravijo prva poročila, da je izpodbudna ves čas pripadala Romi. Vendar se je borba zlasti v prvem polčasu razvijala predvsem sredi igrišča, med tem ko so bili vratarji le redko zaposleni. Na obeh straneh so napadali zgrešili nekaj priložnosti. Odločilni gol je padel v 18. minuti drugega polčasa, ko je Panto s krila predložil srednjemu napadalcu Rome Amadeu. Vratar Venezije Fioravanti ni mogel preprečiti zgoditka.

Druga važna tekma je bila v Torinu med domačima tekmečema Torinom in Juventusom. Torinci so sicer zmagali, toda Juventus jim je bil vse skozi dober protivnik in je zlasti v drugem polčasu neprestano ogražal vrata Torina. Tudi začetek je pripadal Juventus, ki si je kmalu po otvoritvi priboril tri kote zapovrstjo. Kasneje pa se je vedno bolj uveljavljal Torino in prvi zgoditek zanj je dosegel v 23. minuti Gabetto, povišal pa v 41. minuti Menti. Še pred zaključkom prvega polčasa je sodnik izključil Mentia in Colausija, tako da je potem na obeh straneh igralo le 10 igralcev. Juventus je prišel do častnega gola v 10. minuti drugega polčasa. Sentimenti je s krila predložil Colaneri v sredino in ta je poslal v mrežo.

Tretji pomemben rezultat je zmaga Milana v Bergamu proti Atlantu. Milano je dosegel zadnje čase že vrsto lepih uspehov, vendar pa se je začel uveljavljati nekoliko prepovedno, da bi prišel še v poštev za najvišji naslov. V včerajšnji tekmi so se pokazali predvsem Milanci sigurnosti v izvajanju svojih akcij. Že v prvem polčasu jim je uspelo pridobiti prednost dveh golov, kar so potem uspešno branili do konca. V 13. minuti je Rosellini s krila podal srednjemu napadalcu Boffi, ki je lepo spravlil žogo v mrežo. Štiri minute pozneje je bil uspešen Cappello.

Izkušnja kaže, da izstopi od številnega občinstva, ki nadaljuje vožnjo, nekako polovica na predzadnji, druga polovica pa na zadnji postaji. In tako morajo ljudje pogosto iz dobro zasedenega rezervnega voza v še vedno poln redni voz, da se po prestopanju, ki poteka včasih tudi v preizkušnji trdnosti ter odpornosti komolcev, zapeljejo do naslednjega postajališča, oddaljenega komaj par sto metrov. Rezervni voz pa ostane prazen in čaka, da se redni vrne. Na tem ničesar ne izprememi okolnost, da pripeljejo rezervni vozovi z Viča do mlarne včasih skoraj prazni. Iz polnega voza pač ni treba pošiljati ljudi v drugi napolnjeni voz, kakor se je primerilo v torki ali sredo okoli poldneva ali pa že popoldne, ko se vendar včasih dogaja, da ni treba potnikom prestopati, četudi je rezervni voz že precej izprazen. Povsem drugačna je seveda stvar, če je rezervni voz popolnoma prazen. V tem primeru bi bila praksa s potnikom rezervnega voza že pri mlarni brez nadaljevanja vožnje do konca proge povsem razumljiva. Zaradi tega bi prosili tramvajsko upravo, da se prestopanje ukine in da bi vsi repervni vozovi vozili še tistih par korakov do zadnje postaje.

V zvezi s tem je pa treba nasloviti nekaj besed tudi na občinstvo. Večinoma silijo v prvi voz, ki je navadno redni. In tako se dogaja, da je prvi prenapolnjen, dočim je v sledečem, ki je navadno rezervni, še mnogo prostora. Sicer pravijo, da imajo nekateri od gneče svoje specialne koristi, toda krivice ne maramo nikomur delati. Nerazumljivo je pa, zakaj silijo ljudje v prenapolnjeni voz, ko dobro vedo, da sledi ob določenem času rezervni. Možen bi bil še izgovor, da pač zato tako ravnaajo, ker niso sigurni, kako bo z drugim (navadno rezervnim) vozom. Ta izgovor pa ne drži, kajti na Ajdovščini se natančno uravnava sočasna vožnja rednega tramvajja od kolodvora in rezervnega iz šiške. Ta sočasnost se sicer v večini primerov posreči, od časa do časa pa le nastanejo motnje, tako da se potem znajdejo pri zloglasnem postajališču pri nekdanji mlarni kar trije vozovi, čakajoč na tramvaj iz nasprotni smeri, in sicer redni tramvaj ter dva rezervna voza. V primeru pametne ureditve tega vprašanja bi se ljudje ne mogli več izgovarjati na negotovost glede prihoda rezervnega voza. Rezervni voz naj bi vedno vozil takoj za rednim. Ako bi bil prvi (redni) že prepoln, pa bi drugi lahko sprejel še precej ljudi, naj bi sprevodnik prvega voza pri postanku odklonil vstop z vpludnim opozorilom na vstop v naslednji tramvaj. Pa tudi ta praksa bi ne bila vsaj na govtih postajališčih neizvedljiva, da bi prvi voz nadaljeval vožnjo brez postanka, ako bi ne bilo v njem potnikov, ki bi na dotični postaji izstopili.

Ljubljanski tramvaj je stekel v času, ko je Ljubljana živila v drugačnih prilikah in ko je bilo število prebivalstva dokaj manjše. Navzlic temu je tramvajska uprava s pametno prilagoditvijo uspešno reševala probleme tehniškega značaja, ki so se sproti porajali, zlasti v zadnjem letu. Nedvomno bo storila vse, da odstrani tudi te nedostatke. V tem primeru bi ji bilo vse prizadeto občinstvo zelo hvaležno.

Bari je v Spezii rešil le eno točko, prav tako Vicenza v Alessandrii. Važna je zmaga Brescia v Lodi in Remis Novare v Reggii Emilii. Vsem je sedaj v diviziji B še šest moštev, ki imajo izgleda na končni vrhunski uspeh: Bari, Padova, Vicenza Novara, Brescia in Pescara. V vodstvu je ostal Bari, ker pa je odigral že eno tekmo več, je njegov položaj po porazu prejšnje nedelje in remisu včerajšnje precej omanj. Tekme so se v diviziji B zaključile včeraj takole:

V Spezii: Spezia — Bari 1:1, v Savoni: Savona — Prato 2:0, v Alessandrii: Alessandria — Vicenza 0:0, v Busto Arsizii: Pro Patria — Udinese 0:0, v Pescari: Pescara — Fiumana 2:0, v Padovi: Padova — Lucchese 5:0, v Reggii Emilii: Reggiana — Novara 0:0, v Pisi: Pisa — Siena 1:1, v Lodziu: Brescia — Fanfulla 3:0.

Stanje v tabeli: Bari (33:20) 34 točk. Padova (38:14) 32, Vicenza (34:10) 31, Novara (33:14), Pescara (39:18) in Brescia (42:21) 30, Spezia (29:23) 25, Alessandria (27:31) 24, Pisa (30:38) in Udinese (23:31) 23, Fanfulla (31:30) 22, Savona (30:30) 20, Siena (29:31) in Pro Patria (25:28) 19, Fiumana (35:39) 17, Prato (19:38) 16, Reggina (14:32) 14, Lucchese (14:68) 7.

Potrošnji odtegnjena živila

Rim, 26. aprila.

Gospodarsko finančni doatek Agita poroča iz Rima o zanimivih sodnih podatkih glede količine živil, ki so bile odtegnjene običajni potrošnji v razdobju od 1. aprila lani do 31. januarja letos. 1692 sodnih postopanj, ko je šlo za prepovedano prekupevanje z žitom in krmo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do 10 stotov, 257 od 10 do 50 stotov, 62 nad 50 stotov, med tem ko je v 1455 primerih količina ni bila ugotovljena. V postopanjih zaradi prekupevanja z maslo (pšenica, ječmen, oves, krma, moka, bob, testenine itd.), se je nanašalo na količine od 2 stotov, 1115 postopanj na količine od 2 do

Manj zelenjave, več sočivja

Letos je že doslej obdelane mnogo več zemlje kakor lani — „Njive“ so prodirle celo v sredino mesta

Ljubljana, 27. aprila

Za lani smo z zadovoljstvom ugotavljali, da so meščani pravilno in zela tudi pravočasno razumeli klic časa. Žal pa uspeh ni bil tak, kakor si ga je večina želela. Pridelki so v splošnem odpovedali, zlasti občutljivo je bilo to pri krompirju.

Lanski neuspeh pa lahko rečemo nikogar ni preplašil. Zavest, da je kljub temu treba znova poskusiti in napraviti vse, je bila vedno bolj čvrsta glede na razvoj položaja na trgu. Spoznanje, da to kar bomo sami pridelali, bomo imeli v sigurni zalogi in v dopolnilno tistega, kar bomo dobili, je napolnilo vsakogar z novim nepopustljivim elanom. K številnim »kmetovalcem« lanskega leta so se letos pridružili še mnogi drugi in rekli bi lahko, da je danes številno meščanskih družin, ki ne razpolagajo vsaj s koščkom zemlje zelo majhno.

Na njivah in vrtovih so začeli meščani z delom zelo zgodaj in nekateri so nestrpno pričakovali konca zime. Bili so pa to poedinci, in pa predvsem tisti, ki imajo zemljo in vrtove blizu stanovanja ali morda kar pri hiši. Drugi so se lotili kopanja šele sredi tega meseca in ker jim je delo šlo naglo izpod rok, je sedaj že večina dela opravljena. Zadnje dni se trudi z zemljo tisti, ki so komaj sedaj uspešno dobili primerne kose v njem.

V tej zvezi je treba ponovno naglasiti, kako koristna bi bila izvedba pobude, ki jo je dala mestna podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva, da bi se tudi v Ljubljani ustanovili družinski vrtovi. Znani so nam primeri, ko se je brez upravičenega vzroka lanske najemnike, ki so izpolnili do najemodajalca vse obveznosti, odinilo in vsaj delno izločilo zemljo prepustilo drugim, da celo manj potrebnim. Družinski vrtovi, organizirani po zgledu drugih mest, bi tako samovoljno, pri kateri je največkrat prizadet predvsem socialno šibek človek, onemogočili.

Kako veliko je zanimanje letos za obdelovanje zemlje, kaže jasno dejstvo, da so bili obdelani celo nekateri kosi zemlje v najozjem središču mesta. Tako so ob Drni prekopali vso celino med poslopjem

in ulico, po kateri je izpeljan tramvaj. Pri realni nasproti univerze so dali dober vzgled vojaki, ki so obdelali skrbno majhen, doslej zanemaren kos zemlje na terasi pred šolo. Svet sicer ni najbolj primeren za rast, saj je v senci, vendar bo nekaj malega le rodil. Mnogo zemlje so letos preorali v Tivoliju. Za velesejmskimi prostorji proti gozdu navzgor, kjer se je mladina pozimi smučala in sankala, so sedaj velike ploskve obdelane zemlje, ki bodo tako nedvomno koristneje izrabljene, kakor so bile doslej. Tudi naši grajski prebivalci so poiskali razpoložljive primerne kotečke, čeprav jih je malo, ker je svet zelo strm. Takih primerov pa je še drugod vse polno in lahko sklepamo, da bo letos z malimi izjemami obdelana vsa zemlja, ki je v mestu za obdelavo na razpolago.

Zanimivo je, da je na teh vrtovih in pa na stalnih vrtovih posejane in posajene zelo veliko solate in druge zelenjave. Smatramo, da je to pogrešeno, ker pri vsem razpoložljivosti za uživanje solate, ne bo na razpolago dovolj primerne zabele. Na drugi strani pa je zelo važno, da pridelamo čim več za zimo. Zato naj vsak seje in sadi, kolikor ima še zemlje na razpolago predvsem sočivja, ki ga je mogoče shraniti za zimsko uporabo, ko bomo take zaloge najbolj potrebni. Poleg krompirja, fižola rdečo peso, zelje, ohrovt, kolerabo, korenje, paradižnike, grah in podobno. Poleg najnujnejše zelenjave za vsakdanjo kuho je treba pridelati čim več sočivja, bodisi za takojšnjo porabo, da si prihranimo druga shranljiva živila, bodisi za zimsko spravilo.

Vsem, ki so se lotili kmetovanja letos, pa tudi tistim, ki imajo že nekaj izkušenj od lani, pa toplo priporočamo, naj ne bodo površni. Vztrajati je treba v delu do konca in opraviti vse, kar zahteva posamezna rastlina. Le tako bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo pridelali čim več. Vztrajnost se bo izplačala zlasti letos. Če sami ne vedo, kako in kaj naj se obrnejo po nasvetu na izkušene ljudi, ki jim bodo vedno radi postregli s pravnimi navodili.

Iz Ljubljane

— **Ij Ne dovolite otrokom stati na tramvajskih stopnicah.** Ker je zadnje čase znatno poraslo število ljudi, ki uporabljajo tramvaj za prihod oziroma odhod iz sredine mesta, se je razpasla navada, da se jih natlači v posamezni voz več, kakor je dopustno. Zlasti ob urah, ko zapirajo in odpirajo trgovine in urade, je naval velik in ker se ljudem mudi, tvegajo tudi vožnjo na tramvajskih stopnicah. Včasih se peljejo tako trije ali štirje. Kdo odgovarja za morebitno nesrečo, ki se jim prav lahko pripeti, nam ni znano. Mislimo pa, da so odrasli že sami dovolj razumni, da vedo, da se izpostavljajo nevarnosti. Drugače pa je glede otrok. V soboto smo videli tri 12 do 14letne soljarje, ki so viseli na tramvajskih stopnicah, čeprav je bilo v vozu še nekaj prostora. V naslednjem vozu na progi Viča je stal na stopnicah še mlajši deček. Očitno je, da je v teh primerih odgovornost tramvajске uprave večja in umestno bi bilo, da se nedoraslim taka vožnja prepriči.

— **Ij Lastavke so se vrnile.** Sedaj, ko že vsa drevesa naglo brstijo in se odevajo v novo zeleno oblačilo, ko ptice že gnezdijo, so se vrnile z daljnega juga tudi lastavke. Ni jih zaenkrat mnogo. V soboto smo opazili dve v Trnovem, večer jih je švigalo več nad gladino Gradašice. Ljubke ptice imajo mnogo prijateljev in meščani so jih z zadovoljstvom opazovali v njihovi živahnosti.

— **Ij Opozorilo obveznikom klavne živine na dogon v Ljubljani.** Malim obveznikom je bila oddaja živine odložena na poslednja dva meseca obveznega leta, t. j. na maj in junij. Tem in drugim obveznikom, ki dolgujejo le še manjše množice, priporočamo, naj se med seboj sporazumejo, da odda sedaj eden, prihodnje leto bodo pa po tem dogovoru drugi oddali skupno težo. Na ta način bo odpadlo negospodarsko odpravljanje preostankov živine, posebno zato, ker bo kritje novih obveznosti prihodnje leto manjšim obveznikom še težje. Sedaj se je namreč pokazalo, da prodajajo majhni obvezniki te preostanke gospodarsko močnejšim, ki sami lahko pokrijejo svoje obveznosti. Tisti, ki bo dejansko postavil živino na dogon, naj to naznani pri svoji občini, za Ljubljano naj pride h komisijonarju v Beethovnovi ulici št. 7, II. nadstropje, v sobo št. 35 ob torkih ali sobotah dopoldne to sporočiti, da komisijonar ne bi drugih vabiti z rdečimi listki. Kdor dobi rdeči listek, mora namreč na določeni dogon prignati obvezno težo, drugače bi mu pa bila žival zaplenjena.

— **Ij Deževna nedelja.** Lani so bile skoraj vse lepe, čeprav je deževalo vse druge dni v tednu. Letos se bomo pa morali najbrž sprijazniti, da v Ljubljani najraje dežuje v nedeljo. Doslej je bilo že več »skisanih« nedelj. Včeraj je deževalo z malimi presledki ves dan. Zato so se pa tudi meščani držali po večini doma. Precej polni so pa bili vendar lokali. Dober obisk je bil v gledališču. Številni meščani so tudi obiskali slikarsko razstavo v Jakopičevem paviljonu.

— **Ij Koncert za čelo in klavir.** V četrtak, dne 30. t. m. bo izvajal odlični, italijanski čelist Nerio Brunelli v veliki Filharmonični dvorani, koncert na čelo, z naslednjim sporedom: 1. Strauss: Sonata opus 6; 2. Paradisi: Siciliana, Boccherini: Rondo in koncert v d-duru. Kadenca v tem koncertu je Brunellijeva; 3. Alfano: Prvi romunski ples. Dunkler-Brunelli: Predica, Debussy: Sarje. Rimski-Korzakov: Cmilov let. Na klavirju bo spremljal umetnika pianist Rihard Simoncelli. Začetek koncerta točno ob pol 7. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

— **Ij Rdeči križ poroča:** V tajništvo poizvedovalnega oddelka, Puharjeva 1 naj se javijo: Albrecht Karol, Andrejka Rudolf, Bambi Milo, Barovič Rudi, Bombek Tilička, Prževski Marjan, Dmrošek Dragica, Brankovič Svetolik (svojci), Cvirn Mihaela, Erčulj Franc, Fajdiga Elza, Filipčič Anica, Golar Franc, Golar dr. Srečko, Hudalet Franc, Javna borza dela, Karašič Anton, Hočevar Mici, Kočevar Ivan, Kolar Gabriella, Korn Teodor, Kostanšek Katarina, Kovalevsky Dimitrij, Kramar Jožef, Kupfer Iva, Kukič Peter (svojci), Lah Rajka, Lah Franc, Lasič Zoran, Lubec Jožef, Martinuc Pavel, Mernik Alojz, Mesarič Angela, Miklavc Franc, Miljkovič Mirca, Mojer Jože, Nurnberg Samel, Omerza Oto, Perc Lada, Poje Malka, Perko Mimi, Petrič Cilka, Poljanec Ilija, Puhar Helena, Savojec Lovro, Sekeruš Arsen, Skalera Kosta, Sreznik Ana, Štok Janko, Valenčič Emilija, Vidmar Franc, Višnjevec Ivo, Vrtočnik Antonija, Završnik Mara, Zadržna zveza, Ziegler Moritz, Zorko Justin, Zupančič Franc, Zgalni Anton. »Žena in doma, Boškin Alojz (svojci). V glavni pisarni (Gospodstva cesta 2-II) se naj zglašajo Ladišlavi, da prejme najdeno poslovno knjižico.

— **Ij Za višjega funkcionarja** mestno po glavarstvo nujno potrebuje primerno opremljeno stanovanje dveh sob s kuhinjo, sobo za služkinjo in kopalnico ter prosti lastnike takih stanovanj, naj jih takoj naznani mestnemu glavnemu vložniku v pritličju leve hiše magistrata.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Film mladostne poezije, zlatih snij, smeha in solz prve ljubezni

Ura kemije

Andrea Checchi, Alida Valli, Carlo Campanini, Irasema Dillan, Sandro Ruffini in nebroj lepih mladih deklet

KINO UNION • TELEFON 22-21

Film neverjetnih ljubzenskih doživljajev

Vražja deklica

Meloy Douglas, Joan Blondell

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Zabavna glasbena komedija, polna romantičnih ljubavnih dogodivščin

Tri zlate deklice

Deana Durbin, Nan Grey, Helen Parrish, Charles Winninger, Vlasta Burian

— **Ij Javno obvezno cepljenje proti kozam** bo v ljubljanski občini opravil mestni fizikar od 4. do 9. majnika. O uspešnem cepljenju dobe starši uradno potrdilo, ki ga je treba dobro shraniti. Če ne prej, bo treba to dokazilo predložiti pri vpisu otroka v šolo. Starši onih otrok, ki bi neopravičeno ne pustili otrok cepiti, bodo po zakonu obtoženi kaznovani. Kraj in čas cepljenja ter druga važna določila so razvidna z lepakov.

ŠKOTSKA

Škot se je hotel odpeljati z jutrnjim vlakom, pa se je bal, da se ne bo ob pravem času zbudil. Zato je prejšnji dan dal sam sebi naslednje pismo na pošto, toda nefrankirano. Drugi dan zjutraj nekdo močno razbija po vratih: »Pismo! Doplačilo tri penice!«

»Ne sprejemem!« pravi Škot za vrati.

»Takšne malopridnosti ne bom podpiral.«

3 DO 4 LOKALE

v centru — iščemo v podpriljučju ali pritličju za uporabo sestankov. — Ponudbe pod »Družba« — na oglašni oddelku »Slov. Narod.«

PORODNICE

ne morejo prehladiti poživljajoče, kreplilne in zdravilne Ambroze medice, ki jo dobite le v Medarni, Ljubljana, Židovska ul. 6.

DNEVNE VESTI

— **Italijanska agrarna politika v Dalmaciji.** Agit piše iz Rima: Iz političnih razlogov je bivši jugoslovanski režim v Dalmaciji pod krinko agrarne reforme odvzel več tisoč Dalmatincem njihova posestva, zanikajoč jim pri tem pravico do pravične odškodnine običajne ob vsaki razlastitvi. Z odlokom Duceja je bilo sedaj odrejeno, da ostane agrarna reforma v glavnih obrih v veljavi, obenem pa se mora zadostiti pravicam posestnikov. Ta odlok je dalmatinsko prebivalstvo sprejelo z veliko hvaležnostjo. Z guvernerjevo naredbo, ki bo te dni objavljena, bodo izdani predpisi za dokončno rešitev vprašanih v zvezi z agrarno reformo.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 33, z dne 25. aprila 1942-XX. E. F. objavlja ustanovitev odbora za vzporeditev preskrbe, porazdeljevanja in cen industrijskih in kmetijskih proizvodov ter storitev.

— **Spremembe v hrvaški gozdni upravi.** Dosedanje državne gozdne uprave v Zagrebu, Vinkovcih, Gospiću, Banjaluki, Tuzli, Sarajevu in Mostarju ter inspektorat za pogozdovanje v Senju so bili preosnovani v gozdna ravnanstva. Na novo so pa bila ustanovljena gozdna ravnanstva v Hrvatski Mitrovici in Novi Gradski, Bjelovaru, Ogulinu, Travniku, Omišlju in Dubrovniku.

— **Nezaposlenost na Hrvaškem pojea.** Po uradnih podatkih je začela s topeljim vremenom nezaposlenost v Zagrebu močno pojeati.

— **Kulturno delo hrvaških delavcev.** Hrvatska delavska zveza pripravlja s podporo korporacijskega ministrstva redne kulturne in zabavne prireditve za delavce, zaposlene v tovarnah in delavnicah. Prva taka prireditev je bila oni dan v Zagrebu v nekem podjetju živilske industrije.

— **Državni boni na Hrvaškem.** Uspeh druge emisije hrvaških državnih bonov, ki je dala njeno vpisovanje od 20. marca do 2. aprila 1.600.000.000 kun, ni pomemben samo zato, ker se je dvignil vpisani znesek 930.000.000 na 133.000.000 kun, temveč sta važnejši dve drugi dejstvi. Število podpisnikov je naraslo na 1976, dočim je znašalo pri prvi emisiji v septembru 1941, ko sta bili vpisani 2 milijardi kun, samo 451. Povprečno je odpadlo na vsakega podpisnika v septembru 4,6 milijona kun v državnih bonih, zdaj pa samo 540.000. — Drugo dejstvo je v tem, da odpade na triletno državne bone 36,14% vpisov, na enoletne 23,72%, na 6-mesečne 22,02% in na trimesečne samo 18,12%. Zaupanje prebivalstva v državne bone torej narašča, in vse kaže, da bodo sčasoma postali pravi ljudski denar.

— **Blagovni promet ob Donavi obnovljen.** Blagovni promet na Donavi, ki je bil prestopa ledu, je bil te dni obnovljen.

— **Pospeševanje žitnega tranzita.** Srbske državne železnice so znizale za čas od 1. marca do 30. junija 1942 prevoznino za tranzitne pošiljke žita, strošnice, semenjskih oljarij in moke iz Rumunije v Italijo na progi od Jimbolije do Banatskega Arandjelovca.

— **Omejitev trgovine z živino na Hrvaškem.** Hrvatska vlada je izdala naredbo o trgovini z živino, po kateri se sme živina na prodajati oziroma kupovati samo na sejmihi, ki jih dovoli oziroma določi država Uredba določa tudi cene.

— **Zagrebska podružnica Fašistične industrijske korporacije.** V Zagrebu je bil ustanovljen urad za industrijske stike med Italijo in Hrvatsko kot podružnica Fašistične industrijske korporacije. Urad bo dajal trgovskim in industrijskim podjetjem praktične informacije ter skrbel za poglabitev gospodarskih stikov med obeh državama.

— **Ken Harada prisel v Rim.** Japonski poslanik pri Vatikanu Ken Harada je prisel v Romo.

— **Italijansko založništvo.** V založniškem zavodu znanega založnika Vallechiaja v Firenzi je spregovoril minister narodne

kulture g. Pavolini zbranim florentinskim založnikom, ki tvorijo pomembno celico italijanskega založništva. Navzoči so bili tudi vodilni florentinski pisatelji, pesniki, novinarji, tiskarji ter gledališki umetniki.

— **Cene kolesom.** V smislu zadevnega razglasa bodo cene posameznim vrstam koles sledeče: navadna kolesa ne več ko 750 lir; sportna kolesa ne več ko 900 lir; kolesa za mladino ne več ko 620 lir.

— **Najdba trupel 20 italijanskih vojakov.** V naselbini Rista pri Asiagu so našli kmetje pri kopanju človeške kosti. Ugotovilo se je, da gre za telesne ostanke 20 italijanskih vojakov, ki so padli v prejšnji svetovni vojni. Njihove telesne ostanke so prinesli v kostnico Laiten in spravili v skupne rakve neznanih padlih vojakov.

— **Izžrebane nagrade.** Pri žrebanju manjših nagrad zakladnih bonov so bile izžrebane sledeče številke. Serija C: dve nagradi po 100.000 lir št. 271.376 in 954.367. Serija D: dve nagradi po 100.000 lir št. 507.282 in 1.069.603. Serija E: dve nagradi po 50.000 lir št. 1.484.304, 1.025.249, 1.112.214 in 1.967.371. Serija F: dve nagradi po 100.000 lir št. 507.282 in 1.069.603. Serija G: dve nagradi po 50.000 lir št. 1.569.175, 962.902; 1.361.121; 446.032.

— **Roma ima 1.437.778 prebivalcev.** Število prebivalstva državne prestolnice Rome se je dvignilo do konca marca na 1 milijon 437.778 prebivalcev.

— **18 milijonov za gradnjo ljudskih hiš v Zari.** Ministrstvo javnih del je nakazalo Samoupravnemu fašističnemu zavodu za gradnjo ljudskih hiš v pokrajini Zari na račun letošnjega dela nov prispevek. S tem prispevkom in prihranki lanskega leta gradi zavod 25 hiš, ki imajo 351 stanovanj. Od začetka ustanovitve Dalmatinske Vlade je bilo določeno za odobrena in v celoti dokončana dela 18.370.000 lir.

— **Vojni invalidi ter ranjenici iz Mantove** so proslavili te dni srebrni jubilej 25-letnice uspešnega delovanja svoje organizacije. Na tem svojem spominskem zboru so na prav topel način počastili spomin mantovskega junaka podpolkovnika Anselma Buttafochia, ki je padel na polju slave v Libiji na čelu svojih vozačev.

— **105-letje je daroval svojo kri v prid bližnjemu.** Pietro Bocca iz Vigevana. Ze 10 let daruje svojo kri za bolnike, skupno je žrtvoval doslej okoli 10 kg predragocene krvi.

— **Nova železniška postaja** je bila svečano blagoslovljena in otvorjena v Alessandriji. Postajno poslopje meri v dolžino 160 metrov. Gradbeni dela znašajo okoli 14 milijonov lir. Delovnih dni je bilo 200 tisoč.

— **Na polju siave** je padel na vzhodni fronti bersaljerski poročnik Giorgio Macchi, rodom iz Milana. V počastitev junake smrti je bil predlagan za zlato hrabrostno kolajno.

— **Nov grob.** V Ljubljani je umrl včeraj pekovski mojster in posestnik gosp. Franc Posavec. Pokojni je bil v mestu splošno znan in priljubljen. Poleg težko prizadetih svojcev zapušča mnogo prijateljev in znancev, ki ga bodo ohranili v najboljšem spominu. Pogreb bo jutri ob 15. iz kapelice sv. Nikolaja na žalah na pokopališču k Sv. Križu. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje.

— **Nesreče.** Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnico same ponesrečene otroke. Svetoslava Varška, 5-letnega sinu uradnika iz Ljubljane, je ugriznil pes v levo oko. Na Ferdinanda Šinkovca, 3-letnega sinu trgovca z Vrhnike, so se zvrnili neka vrata; zlomilo mu je levo ključnico. — Bruno Jurgelič 14-letni sin posestnika z St. Ruperta, je bil zaposlen v vinogradu, kjer se je po nesreči sunil s kolom v desno oko.

LAHKA REČ

— Ali več, da je znal Rubens z eno samo potezo čopiča izpremeniti nasmejan otroški obraz v jokajočega?

— To znam jaz z zlatim roko, če čopiča ne potrebujem.

Dal 15 al 30 aprile vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97,50 per ogni cento lire di capitale nominale da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese; Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. aprila bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV S PREMIAMI

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97,50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivih ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese; Vse ostale hranilnice, banke, bankniki in ljudske posojilnice, ki so vključene v Zvezi bančne kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

Arizacija madžarske zemljiške posesti

Za razlašeno zemljo dobe židje državne obveznice, za živi in mrtvi inventar pa vezano dobroimetje pri hranilnicah

Kmetijski in finančni odbor madžarske vladne stranke sta obravnavala te dni osnutki zakona, ki ga namerava vlada predložiti parlamentu na prihodnjem zasedanju. Gre za ukrepe proti židovski zemljiški posesti. Osnutek zakona pravi, da mora država takoj prevzeti vso židovsko zemljiško posest in tudi vso živno ter mrtvi inventar večjih židovskih posestev. Ureditev židovskega vprašanja je za madžarsko poljedelstvo posebno nujna. Čeprav židje še daleč niso tako močno udeleženi pri poljedelstvu, kakor pri industriji in trgovini, se vendar njihov pomen v tej gospodarski panogi ne sme podcenjevati. Po nekaterih madžarskih statistiki je bilo leta 1939 okrog 532.000 katastrskih orolov zemlje v rokah takih oseb, ki so veljale na temelju § 4. zakona iz leta 1939, tako zvanega drugega protizidovskega zakona, za žide. Ti, samo na Madžarsko brez priklučenih novih pokrajin nanašajoči se podatki, pomenijo, da je bilo v židovskih rokah okrog 3% vse madžarske zemlje. Priljubljeno pri polovici te zemeljske posesti je šlo za srednje in večje kmetije po 300 do 1500 katastrskih orolov.

Po tozadevnih paragrafih drugega protizidovskega zakona se lahko zaseže vsa židovska zemlja v svrhu ustanovitve novih posestev ali oddaje zemljišč v najem. Izvzeta so samo zemljišča, ki tvorijo podlago industrijskih podjetij, rudnikov, kopališč in zdravilišč. Ta določba protizidovskega zakona se je nanašala z retroaktivno veljavnostjo tudi na kmetijska zemljišča, ki so jih prodali židje od 31. decembra 1937 do 5. maja 1939, ko je stopil ta zakon v veljavo. Obenem je bilo židom v splošnem prepovedano pridobivati si zemljiško posest. Novi zakon o agrarni reformi iz leta 1940 je določal, da pridejo pri agrarni reformi v poštev v prvi vrsti židovski posesti. Prav ta povezovalna razlastitve židovske zemljiške posesti z izvedbo agrarne reforme je pa povzročila zavlačevanje arizacije tako, da madžarska javnost ni z odobravanjem sprejela takega načina ureditve židovskega vprašanja.

Zavlačevanje razlastitve

Do 1. oktobra 1940 je bilo od vseh 932.000 kat. orolov židovske zemljiške posesti določenih za namene agrarne reforme okrog 125.000 kat. orolov, v resnici je pa prešlo v druge roke samo 60.000 kat. orolov. Spomladaj 1941, torej po priključitvi Gornje Madžarske, Podkarpatske Rusije in Sedmogorja je bilo židovske zemljiške posesti okrog 600.000 kat. orolov. Vlada je zasedla od tega v svrhu agrarne reforme do 15. junija 1941 150.000 kat. orolov. Do septembra 1941 se je površina zasežene zemlje povečala na okroglih 400.000 kat. orolov ali približno dve tretjini vse židovske zemlje. Toda na uradnih mestih pravijo, da to še ne pomeni, da bi bila židovska zemlja razlašena in razdejana v okviru agrarne reforme. Nasprotno, židje so se v velikem meru poslužili z zakonom priznane jim pravice ugovarjati proti razlastitvi njihove zemljiške posesti. S tem je nastalo zelo občutljivo zavlačevanje v izvedbi razlastitvenih ukrepov. V takih razmerah se je tem bolj čutila potreba po novi zakonski osnovi za razlastitev židovske zemljiške posesti, ker je bilo po izjavi ministrskega predsednika letos sredi marca v židovskih rokah še nad 500.000 kat. orolov zemlje, gozdov so pa imeli židje tudi približno toliko.

Začasna uredba

Za prvi korak na polju nove zakonodaje lahko smatramo uredbu madžarske vlade z dne 18. marca 1942. Ta uredba najprej prepoveduje prodajo vse židovske zemljiške in gozdne posesti. V nasprotju s to uredbo sklenjene kupčije odnosno prodaje zemljišč in gozdov se razveljavijo. Kmetijski minister pa lahko dvigne to prepoved v sporazumu z zunanjim ministrom za osebe, ki niso madžarski državljani. Pri prenosu lastninske pravice v zemljiških knjigah mora novi lastnik ob izrednem sklicevanju na poznavanje veljavnih kazenskih določb izjaviti, da ni žid v smislu § 15. zakona iz leta 1941, tako zvanega zakona o zaščiti rase.

Uredba obsega dalje določba glede rednega vzdrževanja in obdelovanja zasežene židovske zemljiške posesti. V skladu s to določbo morajo židje, ki imajo nad 5 kat. orolov vinograde ali sadnega vrta ali nad 500 kat. orolov gozdne zemljiške posesti, pravičiti isto v treh dneh po uveljavljenju te uredbe pristojnemu županstvu.

Prisilna uprava

Če kmetijski minister na podlagi od županstva, kmetijskega inspektorja, šumske

uprave ali katere koli druge oblasti dobljenih podatkov ugotovi, da žid ne izpolnjuje določb glede vzdrževanja in obdelovanja svoje zemljiške posesti, lahko prenese nadzorstvo nad posestjo na kmetijskega inspektorja odnosno pristojno šumsko upravo in imenuje po potrebi na lastnikove stroške posebnega inspektorja, ki prevzame nadzorstvo. V primerih, ko pridejo pod prisilno upravo gozdni obrati, se poveri ista pristojni šumski upravi. Za nekmetijsko posest se smatrajo v smislu uredbe ne-premišnine, ki služijo svrham industrije, rudarstva, kopališč in zdravilišč.

Načelnega pomena je dejstvo, da za odločitev v vprašanju, koga je smatrati za žida v smislu te uredbe, niso merodajne določbe drugega protizidovskega zakona, temveč predpisi tako zvanega zakona o zaščiti rase. Zato mnoge izjemne določbe drugega protizidovskega zakona ne morejo priti do veljave. Za kršitev uredbe so določene občutne kazni in sicer zapor do 2 mesecev, med vojno do 6 ter denarna globa do 8000 pengó.

Da se prepreči sabotaža

Ministrski predsednik Kallay je govoril v parlamentu tudi o podrobnostih namernega zakona. Obenem je utemeljil potrebo, da se zagotovi z uredbo nemoteno in polno uveljavljanje zakona o razlastitvi židovske zemljiške posesti.

Čemu hodite v gledališče?

Ob tretji Ifigeniji z Mileno Boltar-Ukmarjevo

Ljubljana, 27. aprila

Če bi naša gledališka uprava razdelila med občinstvo listke z vprašanjem: Čemu hodite k predstavam? — bi prejela zelo različne odgovore.

Bržčas bi večina odpisala: V teater se hodim zabavat, preganjati dolgačas, pozabiti dnevene skrbi in pritisk časovnega nemira, pobegniti iz zavesti lastne usode v tuje, lepše ali še težje.

Mnogi bi odgovorili: V gledališče hodim, da spoznam dramske pesnitve ali skladbe, nove, neznane, zanimive dogodivščine z napetimi zapletkami in razpletkami, borbo, zmago ali poraz izrazitih osebnosti, čustva in duhovitosti, razne probleme, ideje, dvome, ki so vznemirjali ali še vznemirjajo človeštvo, ali pa novo muziko. Zanimam me torej predvsem literatura, iz domišljije ali iz zgodovine zajeta snov. Obenem zasledujem, kako je dramatik snov obdelal, jo dramatično prignal do vrhunca in ji dal zaključno zaokroženost. Uživam, če sem pretresen po usodni igri, ki izhaja iz značajev individualitet ali pa če sem samo prijetno sproščen, da se radostno smejem.

A kaj malo bi taki odgovori omenjali igralce. Vzhle vsemu porastu zanimanja za predstave je še mnogo obiskovalcev gledališča, ki se za igralce in pevce ne menijo, jih ne poznajo (če ne pogledajo na lepak) in jih zamenjujejo. Za režiserje in dirigente se marsikdo ne briga, moža s tak-tirko ne opazi, a za kulismi tičočega vodjo predstave nikoli ne omeni.

Večini gledalcev gre le za gladek tek prizorov tam na odru: kdo jih navija, zavlja in odvlja, ji nič mar. Čim bolj naravno in verjetno je dejanje, tem bolj je občinstvu všeč. Igralec ali pevec, ki najjasneje prepričuje, da mu gre zares, da so čustva in misli, ki jih izraža, resnično v njegovi duši in glavi, da ne igra, temveč istinito doživlja in izživlja osebnosti, ki jo predstavlja, da se je torej čisto pogreznil v svojo ulogo in se je za dve tri ure dodela izpremenil v bitje drame ali opere, je umetnik, ki nas pretresa, žalosti ali veseli, da mu hvaležno ploskamo. Kako je režiser dosegel skladnost in naravno gibanje različnih oseb po odru, koliko vaj, brezkončnih poprav in izprememb je bilo treba, koliko ur memoriranja, učenja besedila, razmišljanja o maski obraza, las in garderobe, koliko vežb je imel korepetitor s pevcem za klavirjem v poskusni sobi, koliko skušenj s klavirjem na odru in končno koliko prob sta imela dirigent in režiser s pevci z orkestrom, za to se večina gledališke publike ne zanima. Na delo scenografa, slikarja in gledališkega mojstra ter še razsvetljevalca, faktorjev, ki dajejo odru pravilni slog in čim naravnostni ter čim lepši, učinkovitejši zunanji videz, na delo, ki takisto zahteva dolgotrajnih duševnih in telesnih naporov, mnogih skušenj, popravljanja in izpreminjanja, se spomni redkokdo.

So pa drugi, ki hodijo v gledališče skoraj le zaradi presojanja in uživanja tehničnega dela na odru in zlasti igralcev. To so čisto režiserske, dirigentske in igral-ske nature, ki opazujejo predvsem, kaj so

redki, zlasti nosilci glavnih ulog, prečitajo vse delo in se udeležujejo skušenj od začetka do zaključka. Vsak se potopi takoj v svojo ulogo ter išče v sebi in izven sebe vse, da bo ulogo čim pravilneje in verjetneje oživil. Značilna je anekdota o slavem igralcu, ki je stotič igral dvor-nega maršala Kalba v Schillerjevi tragediji »Kovarstvo in ljubezen«. Ob tej jubilejni predstavi je igralec sklenil, da ostane prvič do konca in si ogleda, kako se vsa ta storijska zaključila.

Kdor pravilno razume namen in nalogo gledališča, ne bo torej poslušal in gledal le literature, temveč prav posebno delo igralcev, pevcev in vseh trudenikov na odru, za kulisami in pred rampo. In v gledališče prihaja v zavesti, da je vsak boljši igralec ali pevec individualen, zanimivo različen od drugih, prinašajoč s svojo ulogo drugačne barve in tone. Tudi v Ljubljani je čim dalje več ljudi, ki ne pravijo: »To dramo (ali opero) sem že slišal!«, temveč hodijo kakor na premiero tudi k novi uprizoritvi z drugimi solisti. Hodijo poslušati goste v pričakovanju, da bodo ob dobro in že dolgo znanem dram-skem ali opernem delu doživljali nove ekstaze, nove duševne pretrese, nove senzacije za srce in razum. Tudi tem je kreacija vedno novih igralcev ponoven užitek, novo odkritje. Ti hodijo k predstavam pravilno zaradi umetnosti osebja.

Uprava dramskega gledališča nam je prvič nudila priliko, gledati kreacijo Goethejeve Ifigenije na Tavridi po treh prvih igralkah: Saričevi, Kraljevi in Boltar-Ukmarjevi. Gledali smo troje zelo različnih individualitet, troje zrelih umetnic, različnih ne le zunanje, temveč tudi po temeljni osnovi, kako so ulogo prijele in podale ter po značaju, glasu in tempe-ramentu. Po lirski, eterski, zmerom poetični Saričevi, ki daje v svoji muzikalno lepi dikciji dosledno estetske izraze čustvenosti, je nastopila Kraljeva, ki je zaradi Marinke prvič s Poljnarjevo nisem videl. Tovarši v Jutru je zapisal, da je »igralsko žarišče ge. Kraljeve v stremiljenju po kar moči plastičnem, zaokroženem in razgibanem telesnem izrazu.«

Ukmarjeva, ki je prinesla za Ifigenijo predvsem prva tudi klasično statuarnost, ki ji je grški krasni beli kostum z umetnimi nabori dalj polnoln videz kakkega Praksilevega mramornatega kipa, je podajala ulogo ne le občutno inteligentno, v dikciji jasno, zvono, bistro razčlenjeno, do mičnih detajlov razumljeno in razumljivo, temveč tudi vseskozi globoko doživljano in sušestveno močno.

Brez neotrebni gest je učinkovala prepričevalno, se kretala docela naravno in dosledno v klasičnem slogu čim manjše zunanje, a tem večje notranje razgibanosti. Bila je pa zlasti cela žena, polnokrven človek, zato v dramskih strastnih prizorih prav posebno učinkovita. Mislim, da je Ifigenija podala višek kreativne sile in igralske umetnosti ge. Ukmarjeve. Fr. G.

Novo kolo

V Berlinu je zbudil splošno zanimanje nov izum, ki pomeni popoln prevrat na polju kolesarske tehnike. Pri navadnem kolesu so vsi deli izpostavljeni vlagi, prahu in blatu, tako da ga je treba večkrat osnažiti, pa nam še zarjavi. Marsikateri kolesar godrnja, ko mora snažiti svoje kolo, še bolj pa, če mu poči zračnica, da je treba vse kolo razdreti. Naše kolo pa je tudi predolgo in kolesar sedi predaleč zadaj, tako da delo njegovih nog ne more

priti do polne veljave. To se kaže že na zunaj, saj se kolesar, če vozi v klanec ali hitro, nehoti postavi na pedale, ker tako lažje poganja kolo.

V Nemčiji je pa nekdo izumil novo kolo, ki pri njem vsi ti nedostatki odpadejo. Novo kolo je zelo kratko, tako da sta obe kolesi tesno skupaj. Naprava za pogon je na zadnjem kolesu in vidijo se samo pedali in kapica v premeru 20 cm. V nji je vse, kar je pri našem kolesu izpostavljeno vremenskim vplivom in rji. V kapici je tudi svetilka, tako da odpade dinamo. Pri novem kolesu je treba odviti samo dva vijaka, pa lahko kolo vzamemo iz okvira. /o je važno za popravila, če poči zračnica, da ni treba razdirati vsega kolesa. In pri vsem tem je novo kolo približno za eno tretjino lažje od navadnega. Novo kolo ima pred našim več prednosti, med katerimi so glavne, da je znatno krajše in lažje, da ga snažiti skoraj sploh ni treba, ker so vsi za vremenske vplive in nesnago občutljivi deli spravljivi v dobro zaprti kapici in gredo manjša popravila zelo hitro od rok, ker ni treba razdirati vsega kolesa. Zato bo novo kolo gotovo kmalu izpodrinilo staro.

Kritika turške poročevalske službe

Poročevalska politika anatolske agencije, ki dela pod vodstvom Monafaka Memendžogla, je bila na zadnji seji velike turške narodne skupščine predmet ostre debate in kritike. Šlo je za dodatni kredit agenciji v znesku 50.600 turških funtov. To priliko je porabil poslanec Ettilli, da je v obširnem govoru protestiral proti predlogu glede naknadnega kredita in ostro obsodil poročevalsko politiko anatolske agencije, ki da je že prenehala biti turška ustanova. V dokaz je omenil primer potopitve neke židovske emigrantske ladje na poti med Instabulom in Palestino. Anatolska agencija je objavila iz židovskega vira, prihajajočo in iz Jeruzalema datirano poročilo o tem, in v njem so bile celo Turčiji sovražne opazke.

Poslanec Ettilli je naglašal, da je prevzela anatolska agencija proti Turčiji naperjeno židovsko propagando. Opozarjal je na to, da je odprla agencija vrata elementom, ki ne smejo več ostati v nji. Predlagal je, naj se ti elementi takoj odstranijo, agencija pa podredi ministrskemu predstavljanju. O tem izpremembah naj bi bila odvisna odobritev dodatnega kredita. Ministrski predsednik sam je posegel v debato in pri-znal, da je anatolska agencija v marsičem potrebna reforme, da pa niso upravičeni, niti utemeljeni očitki poslancea Ettilla. Turški tisk je posvetil veliko pozornost tej debati. Narodna skupščina je dodatni kredit končno odobrila.

Najdebelejša zakonska dvojica

V nekem cirkusu v Lizboni se predstavljata občinstvu najdebelejši mož in najdebelejša žena. Jon Barney tehta 283 kg; njegovo težo lahko občinstvo kontrolira vsak trenutek. Visok pa je komaj 1,70 m. Trebušni obseg znaša dva metra. Jon Barney ima sebi povsem vredno ženo, ki tehta 185 kg. V zadnjem času je pričela celo s stradalno kuro, v kateri je znižala število kilogramov od 230 na 185. Mož pa ne mara slediti vitkostnim težnjam svoje vrle zakonske družice in je rajši ostal pri 283 kg.

Globoko užaloščeni javljamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani soprog, dobri oče, stari oče, brat, svak, stric in tast, gospod

Franc Posavec

pekovski mojster in posestnik

Truplo dragega pokojnika leži v njegovem domu, Karlovska cesta 30, do dneva pokopa dopoldne.

Pogreb bo v torek, dne 28. t. m., ob 3. uri popoldne v Žal, kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 26. aprila 1942.

Zalujoče rodbine:

POSAVEC — MEŠIČEK — GORJANC

Impresa comunale pompe turebri Lubiana
Mestni pogrebni zavod Ljubljana

B. Perowne:

Dr. Torridon igra za vse

Roman

Prepričan je bil, da ne more biti nihče drug. Mishila je, da zalezuje njenega strica, ni pa vedela, zakaj. V pričakovanju, da jo bo pismo poučilo o tem, ga je bila odprla. Nato je šla k zavezniku, k tistemu, ki se je vozil z Bugattijem; izmislila sta si komedijo s telefonskim pogovorom, da bi doglala kaj več.

»To je edini možni odgovor,« je Roy modroval. »In jaz bi bil davi Mariji premišljeno razodel svojo igro, ko bi jo bil našel. Brookhyju prav tako.«

Zastran Marije in Lionela je zdaj komaj čakal, da bi zaigral z odkritimi kartami. Čim prej spoznata svoj položaj, tem bolje. Vsekako se že drevi znova oglašati v »Soleil et Ombre«.

In kaj naj stori dolejš? Kupil je nekaj listov in se odpeljal z njimi v hotel na Promenade des Anglais. Pri zajtrku jih je v naglici preletel, toda nikjer ni bilo govora o umorjencu z Moyenne Corniche.

Nekaj časa je sam pri sebi omahoval, ali naj gre v »Hôtel des Puits« h Gouvernu in mu pove, kaj se je ponoči zgodilo. Toda Gouverne mu je bil prepo-

pomenilo toliko kakor otežiti Saidu položaj. Egipčan, ki mu je bil dal samokres in napisal sporočilo, se je moral prej ali slej nujno sam od sebe javiti Royu.

Tedajci se je spomnil pisma, ki ga je bil davi prejel. Ne zanemarite nobene prilike, da prodaste kaj biserov, je bil rekel Gouverne. Mladi človek je vzel pismo iz žepa ter ga z novim upanjem še enkrat prečital: kdo ve, ali ni pisec pisma prav Said, ki želi skrivaj stopiti v zvezo z njim.

»Café de la Chasseresse«, Bellemarie, med 18. in 19. uro... vprašajte po monsieurju Brému...«

Roy je dolgo premišljeval, in njegova kava je bila že mrzla, ko se je odločil. Odzvali se temu pismu je pomenilo ubogati Gouvernova navodila in ni izključevalo možnosti, da stopi v stik s Saidom.

Kje je bila Bellemarie?

Naglo je vstal in krenil v hotelsko pisarno...

Ko je s svojim avtom dospel v mestece Bellemarie, v hribih, kakih petdeset kilometrov od obale, je ura v vozilu kazala tri četrt na šest. Roy je počasi krenil z avtomobilom po tesni glavni ulici med visokimi hišami z gladkimi pročelji in majhnimi trgovinami, ki so jim v izlozih visele neskončne vrste razglednic in šopi čevljev z motvozastimi podplati. V mestu je bilo nekaj kavarn, kjer so za mizami sedeli zakupniki v modrih blazah in vinski trgovci, sklonjeni nad svojimi aperitivi; a šele ko se je ulica razširila v majhen trg sredi mesteca, obdan z akacijevimi drevesi, pod katerimi je stalo

ob usahlem vodnjaku nekaj prašnih avtobusov, je Roy zagledal »Café de la Chasseresse«.

Bil je za las impozantnejši od drugih kavarn, in nekaj mizic pod progasto platneno streho je bilo že pogrnjeno. Pri mnogih mizicah so bili stoli prilonjeni, v znamenje, da so oddane, in zaslon iz limonovcev v čebričkih jih je varoval neposrednega dotika s cesto. Za drugimi mizami so sedele družbe, čež mož v temnih oblekah, ki so kadili in se razgovarjali. Očitno je bila kavarna shajališče večine domačih trgovcev. Natakav v širokem belem predpasniku je škropil prašna tla pred vhodom. Vse to je imelo za Roya zelo mešansko in dostojno lice.

Mladi človek je ustavljal avtomobil sredi trga, nedaleč od avtobusov, si prižgal cigareto, krenil h kavarni, sedel za prazno mizico in naročil vermut. Med 18. in 19. uro, je določalo pismo. Po tem se je hotel ravnati. Točno ob šestih vpraša kavararja. Pogledal je na uro. Še deset minut.

Solnce se je spuščalo niže in niže. Sence visokih, gladkih hiš so se daljšale po tlaku trga. Kraj in čas sta bila mirna, polna pokoja; toda Royevi živci so bili krčevito napeti in v glavi mu je hrumelo kakor vrtnice. Ni si prikrival, da pomeni to snidenje tri možnosti. Prva je bila srečanje s Saidom, druga srečanje z resničnim kupcem biserov, tretja — past, poskus, ukrasti mu bisere.

Roy se je potapil po žepu in zautil trde obrise Saidove luge. Njegove oči so bile srepe. Laskal si je, da ga niti tretja možnost ne plaši.

Čokat, širokopeč mož z velikimi brki se je pokazal na pragu kavarne. Ozrl se je po ljudeh, ki so sedeli za mizicami, pokimal nekaterim stalnim gostom in ostal tako nekaj minut, zvenkljaje z drobižem, ki ga je imel v žepu.

Roy je pogledal možu v oči, ne da bi se ganil. Čez nekaj časa se je širokoplečnik obrnil, stopil v kavarno in mimogrede prižgal luč.

Roy je pogledal na uro. Bila je točno šest. Vstal je in krenil za širokoplečnikom. V kavarni ni bilo nikogar razen širokoplečnega brkača, ki je govoril z natakarkem. Roy se jima je približal.

»Ste vi lastnik?«

»Da, gospod.«

»Bi lahko govoril z vami besedico?«

Lastnik je bil videti zavzet. Mignil je natakarku, naj se odstrani, in vprašal:

»Kaj želite, gospod?«

»Med šestimi in sedmimi imam tukaj domene,« je odvrnil Roy. »Rečeno mi je, naj vas vprašam ko ne-kem... monsieurju Brému...«

Kavarar je bil videti še bolj osupel:

»Mene? To mora biti pomota. Monsieur Brème?... V napetem prizadevanju, da bi se spomnil, je namršil obrvi in si pogladil tolsto brado. Nato se je nasmešnil in zmajal z glavo. »Ne, gospod. To ime mi je povsem neznano.«

Takega odgovora Roy ni pričakoval. Vprašal je: »Ali ni v mestu slučajno še kake kavarne, ki bi se imenovala »Café de la Chasseresse?«

»Zanesite se, da ne, gospod.«